

ZWEDEN

van reizigers voor reizigers

ZWEDEN

De wereld houdt niet op met draaien. Een wereldreiziger is de eerste om dat te beamen. Hoewel men geen inspanningen gespaard heeft om al de gegevens in deze gids uitgebreid te testen en te actualiseren, is het niet uitgesloten dat je ter plaatse vaststelt dat bepaalde gegevens in deze gids toch al opnieuw gewijzigd zijn. Veel adressen en suggesties in de Trotters zijn bovendien wat 'fragiel', juist omdat ze zo sympathiek en verrassend zijn. We zouden het daarom bijzonder op prijs stellen als je ons op de hoogte brengt van eventuele wijzigingen, zodat we de eerstvolgende herdruk op een correcte manier kunnen aanpassen. Dank bij voorbaat. Ons adres:

TROTTER

Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt

Uitgeverij Terra Lannoo
Postbus 97
NL-3990 DB Houten

E-MAIL: TROTTER@LANNOO.BE

WWW.TROTTERCLUB.COM

De prijscategorieën die in de Trottergidsen worden gebruikt, zijn steeds afgestemd op het land. Als je in een goedkoop hotelletje ongeveer € 25 betaalt, behoort een hotel waar je € 75 neertelt uiteraard tot de dure prijsklasse. De uitgever kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele fouten of de gevolgen ervan.

VERTALING Petra van Caneghem; 2015 Imago Mediabuilders

REISINFORMATIE VLAANDEREN EN NEDERLAND Wegwijzer, Brugge

OMSLAGONTWERP Studio Jan de Boer / Helga Bontinck

ONTWERP BINNENWERK Imago Mediabuilders

OMSLAGFOTO Corbis

OORSPRONKELIJKE TITEL Le Guide du Routard – Danemark, Suède

OORSPRONKELIJKE UITGEVER Hachette, Paris

DIRECTEUR Philippe Gloaguen

STICHTERS Philippe Gloaguen en Michel Duval

ADJUNCTREDACTEUREN Benoît Lucchini en Amanda Keravel

REDACTEUREN Olivier Page, Véronique de Chardon, Isabelle Al Subaihi, Anne-Caroline Dumas, André Poncelet, Marie Burin des Roziers, Thierry Brouard, Géraldine Lemauf-Beauvois, Anne Poinot, Mathilde de Boisgrollier, Alain Pallier en Fiona Debrabander

© Hachette (alle rechten voor vertaling, reproductie en bewerking gereserveerd voor alle landen),
Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2015

© Cartografie Hachette Tourisme

WWW.LANNOO.COM

D/2015/45/311 - ISBN 978 94 014 2308 3 – NUR 512

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

VEELGESTELDE VRAGEN	11	Economie en maatschappij	65
		Fauna	68
28 TOPERVARINGEN VAN TROTTER	12	Geografie	68
		Geschiedenis	68
REIZEN NAAR ZWEDEN	16	Keuken	72
		Media	74
ZWEDEN PRAKTISCH	21	Milieu	75
ABC van Zweden	22	Noorderlicht	76
Alvorens te vertrekken	22	Prostitutie	77
Budget	24	Werelderfgoedlijst van Unesco	77
Elektriciteit	25	Zeden en gewoonten	78
Feesten en feestdagen	25		
Foaien	27		
Geldzaken	27		
Gezondheid	28	DE ZUIDWESTKUST	
Klimaat	30	Malmö	83
Musea	32	Lund	94
Noodnummer	32	Landskrona	101
Openingstijden	33	Helsingborg	104
Overnachten	33	VAN HELSINGBORG NAAR VARBERG	109
Post	36	Varberg	110
Reisliteratuur	37		
Reisroutes	38	VAN VARBERG NAAR GÖTEBORG	113
Risico's en ergernissen	42	Göteborg	114
Taal	42		
Telecommunicatie	46	DE KUST VAN BOHUSLÄN	130
Tijdsverschil	47	Kungälv	130
Toeristisch seizoen	48	Marstrand	131
Vervoer	48		
MENS, MAATSCHAPPIJ, NATUUR EN CULTUUR	55	NAAR HET NOORDEN	132
Beroemde personen	56	Fiskebäckskil	133
Bevolking	60	Lysekil	133
Design	63	DE KUSTWEG	134
Drank	63	Strömstad	136

INHOUD

SKÅNE

Falsterbo en Skanör	141
Ystad	143
Kåseberga	151

ÖSTERLEN

Simrishamn	155
Kristianstad	158

DE KUST VAN BLEKINGELÄN

Karlskrona	164
------------	-----

DE KUST VAN KALMARLÄN

Kalmar	173
Het eiland Öland	180
Het eiland Gotland	188

VAN KALMAR NAAR JÖNKÖPING

De route van de glasblazerijen	201
Växjö	202
Jönköping	204

VAN JÖNKÖPING NAAR STOCKHOLM

Gränna	209
Vadstena	212
Linköping	215
Kolmården	217

VAN STOCKHOLM NAAR GÖTEBORG DWARS DOOR ZWEDEN

Västerås	221
Örebro	222
Karlstad	225
Lidköping	227

STOCKHOLM EN OMGEVING

Stockholm	231
-----------	-----

DE OMGEVING VAN STOCKHOLM

289

DE EILANDEN ROND STOCKHOLM

289

Vaxholm	290
Mariefred	291
Sigtuna	292
Uppsala	294

INHOUD EN KAARTEN

NAAR HET NOORDEN

Het Siljanmeer	307
----------------	-----

OP NAAR HET NOORDEN 314

Gävle	316
Sundsvall	319
Östersund	322
Umeå	328
Luleå	332

Arvidsjaur	337
Arjeplog	340
Jokkmokk	342
Gällivare	347
Jukkasjärvi	349
Kiruna	352
Het Kebnekaisemassief	357
Abisko National Park	358
Het Koningspad (Kungsleden)	362

REGISTER 374

KAARTEN EN PLATTEGRONDEN

Afstanden tussen de steden	49	Scandinavië, overzichtskaart	19
Gamla Stan, detailkaart	240	Stockholm, overzichtskaart	232-233
Göteborg	116-117	Stockholm, metro	241
Gotland, het eiland	189	Stockholm, plattegrond I	236-237
Kalmar	175	Stockholm, plattegrond II	238-239
Karlskrona	166-167	Ystad	144-145
Lund	95	Zuiden van Zweden, overzichtskaart	142
Malmö	84-85	Zuidwesten van Zweden, overzichtskaart	82
Noorden van Zweden, overzichtskaart	315		

TOERISTISCH SEIZOEN

Het hangt er natuurlijk van af wat je precies van plan bent, maar je kunt over het algemeen stellen dat het hoogseizoen loopt van 15 juni tot 15 augustus. In die periode zijn de meeste zaken zoals campings, jeugdherbergen, toeristische bezienswaardigheden, cafés en dergelijke geopend. Voor de middernachtzon ben je na 15 juli al te laat. In juli heb je de meeste kans op goed weer. Sommige grote steden zoals Stockholm, Göteborg en vooral de studentensteden Lund en Uppsala zijn in de zomer wel iets minder gezellig. Het zijn immers vaak de studenten die een stad doen bruisen, en die trekken in de zomer naar huis of op reis. Ook de meeste stadsbewoners gaan in juli met vakantie. Het gevolg is dat je in de steden vaak alleen andere toeristen aantreft. Bijkomend gevolg is dat de campings in juli meestal overvol zitten, zeker in het zuiden van het land. Het noorden lokt dan weer veel toeristen in de winter, die er komen skiën, wandelen met sneeuwschoenen of rijden met een hondenslee op de bevroren meren. In die periode zie je ook het noorderlicht. Een andere manier om Zweden te ontdekken, goed ingepakt in een dikke winterjas. Stockholm is in ieder seizoen, maar vooral in de kerstperiode, een leuke bestemming voor een weekendje weg.

VERVOER

Liften

Je hebt het misschien al geraden: behalve op de grote verbindingswegen is er weinig verkeer. Liften is dus een probleem, vooral in het noorden. De Zweedse wegen met hun rijstrook voor langzaam verkeer zijn voor lifters wel praktisch. En als je het geluk hebt dat iemand stopt, kom je meteen een heel eind verder en maak je vaak ook nog nieuwe vrienden.

Met de auto

Je nationale rijbewijs volstaat. Zoals in alle Scandinavische landen wordt in Zweden rustig gereden (behalve in Stockholm, waar de lokale bestuurders het nogal snel op de heupen krijgen van verdwaalde toeristen die de weg zoeken). Mensen die met de auto of de camper door Zweden reizen, zullen zich aan de plaatselijke regels moeten aanpassen en niet roekeloos trachten in te halen. Het is niet omdat de bossen hier vol dennen staan, dat je tussen zes houten planken naar huis moet gaan. Zweden is, in verhouding tot de verkeersdruk, het land met het geringste aantal ongevallen. De Scandinavische landen hebben bewezen dat verkeer niet noodzakelijk moordend hoeft te zijn. Maar dan moet je er wel onpopulaire maatregelen voor nemen. Het **maximaal toegestane alcoholpromillage is 0,2** (bij ons 0,5). Wie achter het stuur kruipt, drinkt niet, zo simpel is dat. Zelfs niet één biertje. Er zijn trouwens genoeg politiecontroles om iedereen ertoe aan te zetten zich aan die regel te houden. Nog een laatste raad: wie de grote verbindingswegen verlaat, zal vaak tevergeefs naar borden zoeken. Een goede gedetailleerde kaart is dan ook onmisbaar, of je neemt een gps mee. Je kunt de kaarten vinden in de benzinestations onderweg, waar ze vaak gratis ter beschikking worden gesteld. In het noorden van het land zijn ze moeilijker te vinden. Denk daaraan. Er bestaat ook een kaart waarop alle rust- en staanplaatsen langs de wegen staan aangeduid. Handig voor toeristen die met de camper reizen. Bijna alle **parkeerplaatsen**, zelfs in kleinere steden, zijn **betaald**, in principe betaal je op weekdays van 9.00 tot 18.00 u en op zaterdag tot 15.00 u. In sommige wijken in grote steden als Stockholm of Göteborg betaal je dag en nacht. In de meeste overdekte parkeerterreinen kun je met een kaart betalen. Geef de kaart bij aankomst in en opnieuw wanneer je het parkeerterrein verlaat. Het bedrag wordt meteen afgetrokken.

AFSTANDEN TUSSEN DE STEDEN

Je zult snel merken dat de Zweedse wegen ware automobielmusea zijn. De Zweden zijn gek op oude Amerikaanse en Engelse auto's. Je krijgt ongetwijfeld heel wat prima onderhouden exemplaren te zien.

Wie het Hoge Noorden en Lapland wil ontdekken, moet wel een eigen auto hebben. De grote steden zijn nauwelijks een ommetje waard, je komt hier vooral voor de uitgestrekte gebieden tussen die steden ...

Autoverhuur

AUTO ESCAPE - ☎ 0820 150 300 (€ 0,12 per minuut) [W autoescape.com](http://www.autoescape.com). Auto Escape huurt bij andere verhuurbedrijven een groot aantal huurauto's. Eigenlijk is het dus een enorme reserveringscentrale (en geen tussenpersoon) die een flexibele

dienstverlening biedt. De marktsituatie wordt dag per dag geanalyseerd, waardoor de prijzen erg competitief blijven. Je kunt het beste je auto van tevoren reserveren.

HERTZ - [W hertz.com](http://www.hertz.com).

EUROPCAR - [W europcar.com](http://www.europcar.com).

AVIS - [W avis.com](http://www.avis.com).

Frukost en fika

De Zweden eten niet zoals wij. Deze verbluffende vaststelling geldt zowel voor het soort voedsel als voor het aantal maaltijden en de tijd waarop gegeten wordt. Bij het ontbijt (**frukost**) smeren de Zweden met plezier enkele boterhammen met leverpastei, gegarneerd met plakjes kaas, gemarineerde vis en schijfjes komkommer en tomaat. De echte fans dan wel, in de jeugdherbergen zie je steeds vaker jongeren kiezen voor een kom ontbijtgranen, kwark en fruit. De lunch bestaat meestal uit een snelle hap rond 12.00 u, en de hoofdmaaltijd wordt rond een uur of zes 's avonds gegeten. Restaurantkeukens zijn meestal niet later geopend dan 21.00 u, hoewel steeds meer plekjes zich aan de toeristen aanpassen. Het sleutelbegrip in de hedendaagse Zweedse stadsgastronomie is de **fika** ('lunchpauze'). Zo kan een Zweed je op elk uur van de dag uitnodigen om samen met hem de **fika** te nemen in een van de **mysig fik** ('leuke cafeetjes'). Dat kan zowel 's ochtends als in de namiddag zijn. Deze eethuisjes zijn alleen overdag open. Er worden allerlei belegde broodjes en salades opgediend met zalm, garnalen (heerlijk in het seizoen) of kaas. Daarbij worden koude en warme dranken en de onvermijdelijke **bullar** (luxebroodjes) geserveerd. De **fika** is feitelijk een soort uitgebreide **brunch** die door de week tot laat in de middag wordt genomen. Voordeel is dat je nooit met een overvolle of een te lege maag van tafel gaat. De echte zondagse brunch is een uitgebreide maaltijd die je lang van tevoren moet reserveren, zowel in de hotels als in de musea. De prijs is navenant.

Wat staat er zoal op het menu?

Zweden heeft zich eeuwenlang met aardappelen (**potatis**) gevoed, en daar is ook vandaag nog weinig verandering in gekomen. Bijna elke maaltijd wordt wel een of andere aardappelbereiding opgediend. Maak van je verblijf hier gebruik om te proeven van de vis en schaal- en schelpdieren. Dan denken we meteen aan de garnalen (in het seizoen), maar ook aan zalm (**lax**), die geserveerd wordt met aardappelen en een sausje op basis van dille. Niet slecht. Natuurlijk zijn er ook allerlei soorten **vlees** (rundvlees, varkensvlees, kip ...), maar ook die worden gegrild of met een sausje en wat groenten bereid. Veel restaurants bieden ook een keuze van pastagerechten, salades en een of twee vegetarische schotels. Soms staan er traditionele gerechten (zie verder) op de kaart, maar dat gebeurt helaas steeds minder vaak.

Ook in Zweden is sinds het voorbije decennium de buitenlandse keuken in opmars, wat zich uit in een soort **nieuwe Zweedse keuken**, gebaseerd op gerechten uit alle hoeken van de wereld, maar overgoten met een traditioneel Zweeds sausje. Soms hebben ze aardige verrassingen in petto, maar meestal zijn het niet de goedkoopste restaurants.

Nog een fenomeen is de opkomst van de pizzeria's, kebab- en tacotenten, dit ten koste van de traditionele restaurants. In het hele land moeten restaurants hun deuren sluiten om plaats te maken voor **broodjeszaken**. Goedkoop en praktisch, zoveel is zeker, maar erg jammer voor de Zweedse eetcultuur. Ook bekende restaurantketens (en bars) schieten als paddenstoelen uit de grond. Het wordt steeds moeilijker om een authentiek adresje te vinden. Echt jammer, want de traditionele Zweedse keuken verbergt toch enkele culinaire pareltjes. Reis je met een klein budget, probeer dan zeker eens een kiosk waar je gerookte haring en andere snelle hapjes kunt proeven, waarvan de echte Zweden nog steeds heel graag smullen.

Ook de buitenlandse restaurants zijn vaak een goed alternatief om eens iets anders te proeven en voor weinig geld een degelijke maaltijd te krijgen.

Behalve in het weekend kun je 's middags in bijna elk restaurant (ook in de restaurants van hotels) een **dagens lunch** krijgen, een goedkoop menu dat tussen 11.00 en 14.00 u wordt opgediend. Het bestaat uit een zelf samen te stellen salade, een warm hoofdgerecht, brood, een drankje (niet altijd), koffie en een dessert. Je hoeft niet bang te zijn om in grote hotels naar de prijs van hun *dagens rätt* te vragen. 's Avonds betaal je voor zoveel eten gemakkelijk drie maal zoveel.

De prijzen in de **supermarkt** zijn ongeveer dezelfde als bij ons. Het aanbod wordt ook steeds groter. Buurtwinkels (bakkers, slagers) zijn zeldzaam.

Enkele specialiteiten

- **Smörgås:** vroeger was het een echt sociaal gebeuren in Zweden, maar de laatste tijd moet ook dit gerecht plaats ruimen voor belegd stokbrood. *Smörgås* bestaat uit een snee witbrood, belegd met allerlei lekkers: garnalen, gerookte zalm of haring, afgewerkt met een schijfje paprika of komkommer. Het oogt fraai, maar echt vullen doet het niet. Een *smörgåsbord* is in tegenstelling tot wat je zou denken geen bord met *smörgås*, maar een volledig buffet met warme en koude gerechten. Vaak biedt het een uitstekende prijs-kwaliteitverhouding.
- **Bakpotatis:** aardappelen die in aluminiumfolie worden bereid en met allerlei lekkers worden gevuld. Heel goed voor wie niet veel honger heeft. Goedkoop en lekker bovendien.
- **Köttbullar:** gehaktballen met aardappelpuree, het basisvoedsel van elk Zweeds gezin.
- **Renstek (rendiervlees):** moet je minstens één keer geproefd hebben, hoewel het in restaurants nog maar zelden op de kaart staat. Het vlees is vrij hard, maar lekker als het goed wordt bereid. Het wordt meestal geserveerd in fijne plakjes, met wat veenbessenjam.
- **Älggrytta:** een ragout van elandvlees, meestal met cantharellen. Ook dit gerecht vind je slechts zelden in een restaurant, maar het is de moeite van het zoeken waard.

TRADITIONELE ZWEDSE GEHAKTBALLETJES MET AARDAPPELPUREE

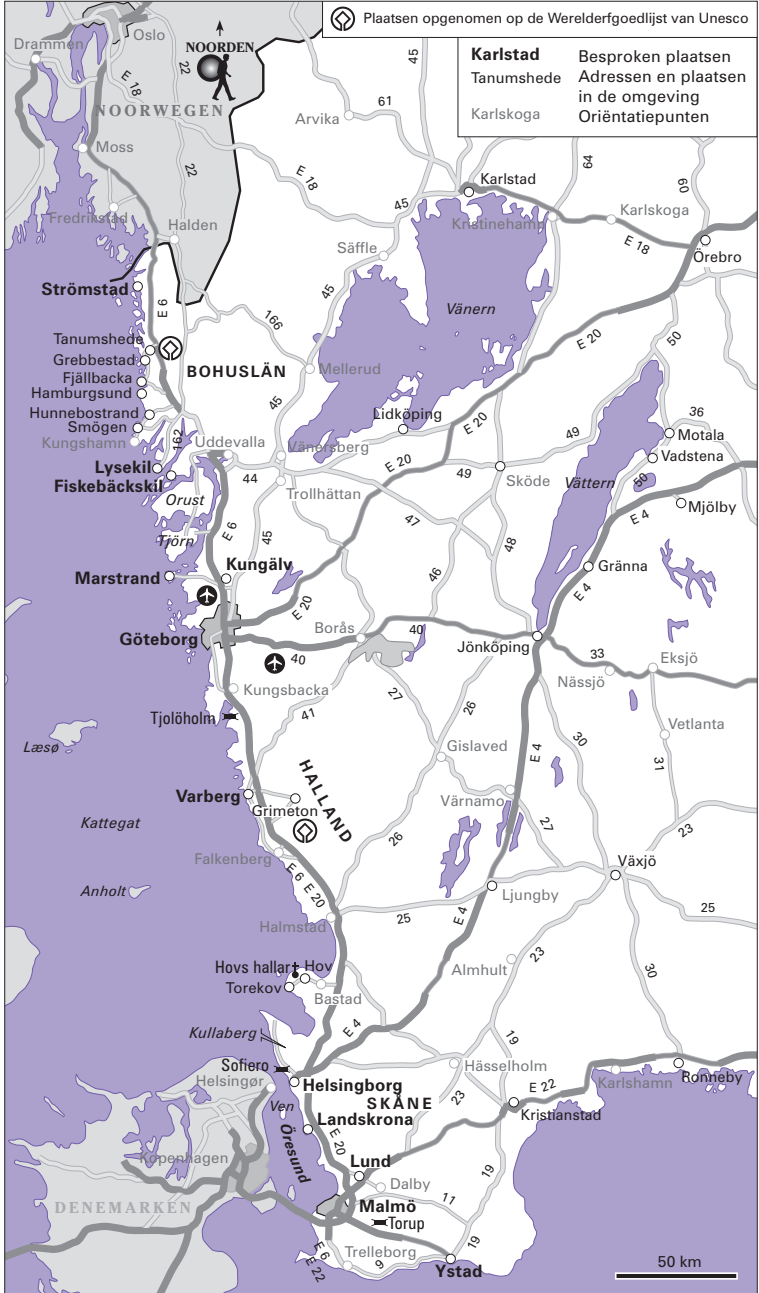

DE ZUIDWESTKUST

Kathedraal van Lund	98
Kasteel van Sofiero	108
Konstmuseet	126
Göteborg Maritima	
Centrum	127
Universeum	128

Skåne is een provincie in het zuiden van Zweden, die vroeger in het Nederlands 'Schonen' werd genoemd. Ze draagt veel sporen van haar woelige verleden en de oorlogen met Denemarken, waarvan het gebied tot 1658 deel uitmaakte. In dat jaar bepaalde de Vrede van Roskilde dat Zweden Skåne, Halland (de provincie erboven), Blekinge (ten zuiden van Kalmar) en Bohuslän (de kuststreek ten noorden van Göteborg) terugkreeg. Sindsdien zijn vele eeuwen verstreken, maar toch voel je in de deel van Zuid-Zweden nog steeds de Deense aanwezigheid, in de architectuur, de sfeer ... Kopenhagen ligt voor deze Zweden heel wat dichterbij dan Stockholm en de meeste inwoners trekken dan ook makkelijker naar de Deense hoofdstad dan naar de Zweedse.

OVERZICHTSKAART HET ZUIDWESTEN VAN ZWEDEN

MALMÖ

280.400 INWONERS | NETNUMMER 040

Voor vele toeristen is Malmö de eerste halte op Zweeds grondgebied, zeker sinds de openstelling van de brug-tunnel over de Öresund. Het is de op twee na grootste stad van Zweden. Voordeel van deze stad is dat ze dicht bij de Deense hoofdstad ligt; het is tegenwoordig bijzonder eenvoudig om van de ene stad naar de andere te reizen. Ondanks de grote parken en de vele kanalen in het centrum heeft Malmö niet de charme van kleine buur Lund en kan het niet alle toeristen verleiden bij de eerste aanblik. Toch is het een aantrekkelijke en levendige, ja bijna bruisende stad. De vroegere grijze industriestad heeft haar grauwe cocon afgeschud en zich ontpopt tot een dynamische stad op mensenmaat met een rijk multicultureel leven, die zo'n 175 nationaliteiten telt. Naar het schijnt worden er zelfs meer dan honderdvijftig talen gesproken. Nu de fabrieken verdwenen zijn, legt Malmö zich resoluut toe op ecologie en duurzame ontwikkeling, in het bijzonder in de wijk Västra Hamnen. De opmerkelijke Turning Torso-toren, die met z'n 190 meter hoog boven de stad uitsteekt, is het symbool van deze verandering.

GESCHIEDENIS

EEN BEETJE GESCHIEDENIS | Malmö wordt in de kronieken voor het eerst als 'stad' vermeld in de 14de eeuw. In de 16de eeuw was ze de op één na grootste stad ... van Denemarken. Het kan verkeren! Toen de stad in Zweedse handen overging, was het gedaan met de voorspoed. Langzaam sluimerde ze in. Pas in de 19de eeuw schudde Malmö het stof van zich af. De industrialisatie bracht rijkdom voor de stad. De scheepswerf die er werd gebouwd, zorgde lange tijd voor welvaart voor Malmö, maar het tanende succes stortte de streek vervolgens in een grote lokale economische crisis. In 1997 opende de universiteit van Malmö haar deuren. De komst van de studenten, de bloeiende research, de opening van de Öresundverbinding en de groeiende samenwerking met de regio Kopenhagen betekenden voor de stad het begin van een nieuw leven. Terwijl sommige Zweden de brug oversteken om te gaan werken, komen de Denen naar Malmö om er goedkoper te winkelen.

AANKOMST EN VERTREK

VAN EN NAAR KOPENHAGEN

Heel makkelijk sinds de opening van de brug-tunnel over de Öresund.

Er zijn verschillende mogelijkheden:

- **Met de auto:** voertuigen korter dan 6 meter betalen 379 SEK (€ 43), langere het dubbele. Je kunt in euro's betalen [W oeresundsbron.com](http://www.oeresundsbron.com).

- **Met de trein:** van het centraal station. Er is een trein om de 20 min. Rit van 30 min. Prijs: € 11. Dit is de makkelijkste manier om snel tussen de Deense hoofdstad en Malmö te reizen. Als je met twee of meer reist, kun je een voordelig *family ticket* krijgen.

Er bestaat ook een erg interessante formule om zich in het streek van de Öresund te verplaatsen: de **Öresund Rundt (of Around the Sound)**. Voor 249 SEK (€ 28, korting voor jongeren tot 16 jaar) mag je twee dagen lang met de trein door het gebied reizen, zowel in Denemarken (met inbegrip van Kopenhagen) als in Zweden (van Helsingborg tot ongeveer Bromöla en Simrishamn). De enige voorwaarde is dat je niet tweemaal van hetzelfde vervoermiddel gebruikmaakt voor de overtochten over de Öresund. Neem bijvoorbeeld de brug-tunnel om van Malmö naar Kopenhagen te reizen en de ferry Helsingør-Helsingborg om terug te keren. Alle houders van een dergelijk pasje krijgen bovendien 25-50% korting in de diverse musea in de regio. Ont-

- Nuttige adressen**
- 1 Bureau voor Toerisme
 - 2 Internet
 - 1 Maatschappij Rundan en fietsverhuur
 - 2 Fridhems Cykellaffär

- Slapen**
- 10 Scandic Kramer
 - 11 Sibbarp Camping
 - 12 STF Vandrarhem
 - 13 Malmö City
 - 13 STF Vandrarhem
 - 13 Malmö Eriksfält
 - 14 Vandrarhemmet
 - 14 Villa Hilleröd
 - 15 Grand Hotel Garden

- Eten**
- 20 Falafel nr. 1
 - 21 Café Siesta
 - 22 Krua Thai
 - 23 Sankt-Markus Vinkällare
 - 24 Salt & Brygga
 - 25 Johan P.
 - 26 Bastard

- lets drinken, naar muziek luisteren, dansen**
- 30 Paddy's Pub
 - 31 The Pickwick Pub
 - 32 Mattsons Musikpub
 - 33 Chokladfabrik
 - 34 Babel
 - 35 Kulturbolaget (KB)
 - 36 Debaser
 - 37 Moriska Paviljongen

3 Kronborgsv.

WIST JE DIT?

EEN BRUG TUSSEN TWEE LANDEN | In 2000 werd de brug-tunnel over de Öresund, liefst 16 km lang, opengesteld voor het verkeer. Sommigen zagen het als de verankering van Zweden in de Europese Unie. Anderen als de annexatie van het Deense eiland Seeland bij het Scandinavische continent. Het bouwwerk symboliseert de vrede die heerst tussen de twee oevers van deze ooit zo felbevochten zeearm.

houd dat de pas niet te koop is in Denemarken.

W *skanetrafiken.se*. In Malmö kun je er eentje kopen aan het Skånetrafiken-loket in het station, ter hoogte van perron 10 (*loket geopend ma.-vr. 6.30-20.00 u, za. 9.00-18.00 u, zo. 10.00-18.00 u*).

B **Met de bus:** bus 999 stopt in Malmö aan Gustav Adolfs Torg, een kwartiertje wandelen van het station, in zuidelijke richting, of bij de eindhalte Södervärn. Bereikbaar met bus 2, 35, 100 of 141. Vertrek ma.-za. Rit van 1 uur. Prijs enkele reis: 11 SEK, retourtje: 150 SEK. Onregelmatiger en langzamer dan de trein **W** *graahundbus.dk/9-plan.htm*. 3 bussen per dag, ook met *Swebus*.

VAN EN NAAR DE BELANGRIJKSTE ZWEDSE STEDEN

Met de trein

- **Van Lund en Helsingborg:** ongeveer om de 30 min. Rit van 15 min (Lund) of 45 min (Helsingborg).
- **Van Göteborg:** rechtstreekse trein om het uur, 5.00-21.00 u. Rit van 3 uur.

Met de bus

- **Met Swebus:** *terminal Svärterminalen, Skeppsbron 10* **C** 0771 21 82 18 **W** *swebus.se*. 10 min wandelen ten noorden van het centraal station.
- Bus naar **Lund, Helsingborg, Göteborg en Oslo**. Onregelmatiger en trager dan de trein.

AANKOMST OP DE LUCHTHAVEN

A De **luchthaven van Malmö** wordt voornamelijk gebruikt voor binnenlandse vluchten en door enkele lowcostmaatschappijen zoals Ryanair (maar tot dusver geen rechtstreekse verbindingen met België of Nederland) **W** *swedavia.se*.

B **Pendelbussen:** regelmatige verbinding tussen de luchthaven, 35 km ten zuidoosten van de stad, en het centraal station. Rit van 40 min. Prijs: 109 SEK met Flygbussarna (of 495 SEK met de taxi!).

A De dichtstbijzijnde luchthaven voor **internationale vluchten** is Kastrup, de luchthaven van **Kopenhagen**.

B **Öresundstågen (de Öresundstrein):** rit van 20 min tussen de luchthaven van Kopenhagen en het centraal station van Malmö. Vertrek om de 20 min, 4.00-24.00 u, 's nachts om het uur. Prijs: 105 SEK.

NUTTIGE ADRESSEN

i **Bureau voor Toerisme (plattegrond C1):** *Börhuset, Skeppsbron 2* **C** 34 12 00 **W** *malmo-town.com*. Tegenover het station. Geopend half juni-eind aug. ma.-vr. 9.00-19.00 u, za.-zo. 9.00-16.00 u; de rest van het jaar ma.-vr. 9.00-17.00 u, za.-zo. 10.00-14.30 u. Internet. Stadsplattegrond en allerlei informatie. Meertalig personeel. In de zomer worden elke dag Engelstalige rondleidingen georganiseerd. Hotelreserveringen. Handige plattegrond van de buslijnen.

i **Bureau voor Toerisme van Skånegården:** net over de brug, op Zweeds grondgebied **C** 34 12 05. Dag. geopend 9.00-17.00 u. Okt.-april za.-zo. gesloten. Dezelfde dienstverlening als het Bureau voor Toerisme in het centraal station, maar iets meer folders over Zweden in het algemeen. Reserveert kamers in heel Zweden.

@ **Internet (plattegrond C2):** *Sports Café, Drottninggatan 36*. Dag. geopend 16.00 (zo. 17.00 u)-24.00 u (vr.-za. 1.00 u). Gemeentelijke bibliotheek, *Kung Oscar Väg*, ma.-vr. 10.00-19.00 u (vr. 18.00 u), za. 10.00-15.00 u; buiten het seizoen ma.-vr. 10.00-20.00 u, za.-zo. 11.00-18.00 u (zo. 16.00 u). *Gratis aansluiting, staand aan de computer*. De bibliotheek

zelf, die helemaal is opgetrokken in glas en steen (een ontwerp van de Deense architect Henning Larsen), is ook een bezoekje waard. Bovendien kun je er internationale kranten lezen.

Wisselkantoor: *Forex, in het station. Ma.-vr. geopend 7.00-21.00 u, za.-zo. 8.00-20.00 u. Ook aan Gustav Adolfs Torg, Stora Nygatan 47. Ma.-vr. 9.00-19.00 u, za. 9.00-16.00 u.*

Centraal station (plattegrond C1): *inlichtingen over de dienstregeling en de prijzen van de treinen op ☎ 0771 77 77 77 (nationaal nummer), over alle transportmiddelen in Skåne op ☎ 0771 75 75 75 ☞ skanetrafiken.se ☞ sj.se. Internet tegen betaling. Twee loketten tegenover perron 10. SJ Resebutik voor de verbindingen met Denemarken. Bagagekluisjes op de perrons. Het station is ook het vertrekpunt van de **groene bussen** die de stad doorkruisen. Een kaartje kost je 18 SEK.*

Buitenlandse kranten: *Pressbyrå Extra, in het station.*

Tochtje op de kanalen: *aanlegsteiger bij maatschappij Rundan (plattegrond C1, 1) naast het station. Voor een rondje over de kanalen door het centrum, 50 min. Half april-eind sept. dag. 4-9 afvaarten, 10.30-18.30 u. Prijs: 120 SEK, kortingen mogelijk, gratis voor kinderen tot 6 jaar.*

Fietsenverhuur: *in de kiosk van maatschappij Rundan (plattegrond C1, 1), aan het kanaal tegenover het station. Dag. geopend. Half april-eind sept. dag. Prijs: 150 SEK per dag. Een tweede verhuurwinkel, minder duur maar wat buiten het centrum, **Fridhems Cykellaffär** (plattegrond A2, 2): Tessins Väg 13 ☎ 26 03 35. Neem bus 3. Zo. gesloten. Ook enkele fietsen bij de eindhalte van de Swebus-bussen (plattegrond C1, Skeppsbrown 10).*

P *Naast het station ligt een groot parkeerterrein (plattegrond C1-2). Ten zuiden van het centrum, in Triangelen (plattegrond C3), vind je een overdekt terrein (betaald). Ook parkeerplaatsen aan het centrale plein Stortorget (plattegrond C2).*

SLAPEN

Van het logiesaanbod in Malmö kregen we het niet echt warm. In het centrum zijn geen goedkope adressen te vinden. De prijzen schommelen (za.-zo. in de zomer betaalbaar).

GOEDKOOP TOT IETS LUXUEUZER

(160-800 SEK of € 18,50-93)

Sibbarp Camping (buiten plattegrond, via A2, 11): *Strandgaten 101, Limhamn ☎ 15 51 65 ☞ firstcamp.se/sv/destinationer/malmo/ 5 km ten zuidwesten van het centrum. Neem bus 4 van het centraal station. Het hele jaar geopend, juni-aug. voor kampeersers. In de zomer vaste prijs 200 SEK; caravan en camper 230 SEK, stugor vanaf 500 SEK. Aan het water, tegenover de prachtige brugconstructie die naar de Deense hoofdstad leidt. Een grote camping die toch vaak afgeladen vol is. Veel stacaravans het hele jaar door. Strand en houten vlonders vanwaar je in zee kunt duiken. Restaurant, sauna, wasmachine, speelterrein, beachvolleybalterrein, keukens ter beschikking van de kampeersers.*

STF Vandrarhem Malmö City (plattegrond C3, 12): *Rönngatan 1 ☎ 611 62 20 ☞ svenskaturistforeningen.se. 15 min te voet van het station of bus 2 of 8. Receptie gesloten 12.00-13.00 u; kamers toegankelijk 16.00-19.00 u. Reserveer zo vroeg mogelijk. Bed 190 SEK; tweepersoonskamer 510-540 SEK afhankelijk van het comfort; 50 SEK meer voor niet-leden; ontbijt 60 SEK. Lakens niet inbegrepen. Internet, wifi. Moderne, nieuwe jeugdhoeve met designinrichting, vlak bij het centrum. Slaapzalen met vier of zes bedden en voldoende brandschoon sanitair, gelegen rond een patio met heldere keuken. Knusse tv-salon met zachte fauteuils, kluisjes (tegen betaling van een waarborg kun je een hangslot lenen). Als je niet in de herberg wilt ontbijten, kun je terecht in café Bruno aan de overkant van de straat.*

Vandrarhemmet Villa Hilleröd (buiten plattegrond, via A3, 14): *Ängdalavägen 38 ☎ 26 56 26 ☞ villahillerod.se. Ten zuidwesten van het centrum, te bereiken met bus 3 vanaf het station, halte Mellanheden, neem daar de voetgangersweg tussen de oranje en rode gebouwen; gratis parkeren in het steegje, voor het huis. Receptie geopend 8.00-11.00 u en 16.00-18.00 u. Tweepersoonskamer 540-590 SEK, met of zonder badkamer; lakens en ontbijt niet inbegrepen. Het knusse, oude huisje met een rustige*

🗝️ **Stadhus (Stadhus):** in hartje centrum, aan de hoofdstraat. Geopend ma.-vr. 7.30-17.00 u. Ingewijd in 1963. Je herkent het aan het mooie uurwerk, heel groot en gedurfd, een vertegenwoordiger van de gouden eeuw van de mijn. De uurwerktoren telt 23 klokken die tussen 12.00 en 18.00 u veertien verschillende melodieën spelen. De rest van het gebouw is foeilelijk. Niemand vond het echt erg dat het gebouw afgebroken zou worden, in tegenstelling tot de klokkentoren die heel voorzichtig uiteen werd gehaald om later het nieuwe stadhuis te versieren (dat binnenkort in het nieuwe centrum neergezet moet worden). Binnen lopen enkele interessante tijdelijke tentoonstellingen (gratis).

🗝️ **De kerk:** aan de Gröuvägen, tien minuten lopen van het centrum. De kerk heeft de vorm van een Samentent. Ze is helemaal van roodgeschilderd hout en bedekt met houtspaanders. Een heel elegant en opmerkelijk architecturaal geheel. De kerk dateert uit 1912 en werd geschonken door de stichter van de stad, een zekere Hjalmar Lundbohm. Let op de vergulde beelden langs de kroonlijst, ze verlenen het bouwwerk een zeker ritme. In het sobere interieur vallen vooral de afmetingen op. Prachtig gebinte. Deze kerk ademt een unieke sfeer. Het enige wat werkelijk aan de eredienst

doet denken, is een bescheiden kruisbeeld op het altaar. De klokkentoren met zijn bolvormige spits, gescheiden van de kerk, is ook geslaagd. Het volledige gebouw zal binnenkort verplaatst worden naar het nieuwe centrum.

🗝️ **Tochten met sledehonden en overnachting:** met Husky Voice, Luossajokivägen 2 ☎️ 72 72 68 807 🌐 huskyvoice.com. Neem in Kiruna de E10 naar het oosten, daarna links richting Jukkasjärvi. Voor je de rivier oversteekt, sla je linksaf richting Laxforsen, volg de weg voor 2 km. Welkom bij de sympathieke Franse Stéphanie, die naar deze ongerepte streek kwam om zich helemaal te wijden aan haar passie voor langlaufen. Daarnaast organiseert ze ook heel wat activiteiten à la carte, zoals een klassieke sledehondentocht (met een koffie- of lunchpauze in een hut op schaatsen, op het meer!), tochten van enkele dagen, een totale onderdompeling in het leven van een musher (verzorging en training van de honden inbegrepen, origineel!!). Ze accepteert alleen kleine groepjes twee tot vier personen), zo krijg je gegarandeerd een intieme ervaring.

📍 Kiruna is het belangrijkste vertrekpunt voor wandeltochten naar het **Abisko Park** en om te raften op de **Torne**.

IN KIRUNA KUN JE EEN TOCHT
MET EEN SLEDEHOND MAKEN

WIST JE DIT?

OORLOGSIJZER | In 1938 kwam 9 miljoen van de 22 miljoen ton ijzer die de fabrieken van nazi-Duitsland gebruikten uit Zweden. 7 miljoen alleen al kwam uit de mijnen van Gällivare en Kiruna! Je kunt dus wel geloven dat dit stukje bevroren land aan het einde van de wereld heel strategisch was: de geallieerden wilden de bron droogleggen, de Duitsers wilden koste wat het kost de productie van hoge kwaliteit behouden. Na de invasie van Noorwegen door Duitsland kon Zweden alleen nog neutraal blijven als het land zware toegevingen deed, zoals een vrije doorgang voor de Duitse troepen en het begeleiden van de ertstankers in de Baltische Zee door de Zweedse marine.

■ Bezoek je Kiruna in de winter (voor velen is dit het beste seizoen), mis dan in geen geval het

Snöfestival eind januari: wedstrijd ijssculpturen, sledehondenrennen, rendierrennen ...

HET KEBNEKAISEMASSIEF

De Kebnekaise is met zijn 2109 m het hoogste massief van Zweden. Het werd in 1883 voor het eerst beklommen, en wel door een Fransman. Het massief ligt ongeveer 100 km ten westen van Kiruna. Die stad is ook de beste uitvalsbasis voor een bezoek.

AANKOMST EN VERTREK

• **Van Kiruna:** met de bus of de auto tot Nikkaluokta, 66 km van Kiruna. Dagelijks 2 vertrekken vanaf het busstation. Informeer naar de dienstregeling. Een gemakkelijk pad (19 km) leidt van Nikkaluokta naar het basiskamp *Kebnekaise Mountain Station*. Er bestaat ook een andere mogelijkheid, die de wandeling heel wat korter maakt. Je loopt ongeveer 5,5 km tot het Ladtjojauremeer, dat je met een veerboot oversteekt. Aan de overkant moet je nog 8 km lopen tot het basiskamp. Je wilt dus ongeveer 6 km, maar de veerboot is niet goedkoop: 300 SEK voor een enkele overtocht (halve prijs voor kinderen tot 15 jaar). Informatie op ☎ 0980 550 35.

🏠 In het *Kebnekaise Mountain Station* kun je overnachten in een prachtige houten **berghut** ☎ 550 00 🌐 stfkebnekaise.com. Duur. Informeer bij het Bureau voor Toerisme van Kiruna.

OP NAAR DE TOP

Er zijn twee klimroutes. Afhankelijk van de route, moet je op 5 tot 10 uur klimmen rekenen. Op de

top staat een kleine berghut voor een tiental personen. Zorg voor goede bergschoenen, een gedetailleerde kaart en proviand. Informeer in elk geval bij het *Kebnekaise Fjällstation* (☎ 550 00) of bij het Bureau voor Toerisme van Kiruna. Wat volgt, is niet meer dan een beknopt overzicht. Wie dergelijke ondernemingen plant, moet uiteraard professioneel advies inwinnen.

• **De oostelijke route:** tocht van ongeveer 8 uur. Bijna elke ochtend vertrekt een gids (na reservering) voor een tocht naar de top. De tocht is zeer indrukwekkend en voert over een besneeuwde bergkam. Er zijn een paar moeilijke passages, maar bijna overal zijn touwen aangebracht. Ga de gids de avond tevoren opzoeken om de tocht voor te bereiden. Enkele moeilijkheden, maar die hebben niet te maken met de beklimming.

• **De westelijke route:** is gemakkelijker, want er is geen klimwerk bij. De tocht is wel lang (10-14 uur) en afmattend (veel losliggend gesteente).